

**VERBALIZATION OF INTERCONCEPTUAL CONNECTIONS (BASED ON THE
COGNITIVE MAP OF GERMAN ARTISTIC MATRIMONIAL
CONFLICT DISCOURSE)
ВЕРБАЛІЗАЦІЯ МІЖКОНЦЕПТУЛЬНИХ ЗВ'ЯЗКІВ (НА ТЛІ КОГНІТИВНОЇ
КАРТИ НІМЕЦЬКОМОВНОГО ХУДОЖНЬОГО МАТРИМОНІАЛЬНОГО
КОНФЛІКТНОГО ДИСКУРСУ)**

Анастасія ГУЦОЛ

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

a.hutsol@chnu.edu.ua

<https://orcid.org/0000-0001-7022-2432>

The article deals with the inter-conceptual connections and their verbalizers examined within the cognitive map of the German artistic matrimonial conflict discourse. The aim of the study is to explore the concept system of the German artistic marital conflict discourse by performing a statistical analysis of the verbalizers of concepts; identifying systemic connections between concepts; formation of a cognitive map of the German artistic matrimonial conflict discourse; description of types of inter-conceptual connections. Research methods are based on the principles of both cognitive-discursive and system-structural linguistics in order to comprehensively analyze the cognitive resources of conceptual space. The inductive method is used to analyze the language material from its accumulation to further systematization and to establish its functional features in the German matrimonial conflict spoken discourse. Conceptual analysis within the construction method (to establish priority concepts) and statistical methods were also used, which allowed to determine the statistical significance of verbalized in the studied discursive forms of concepts, and, consequently, discourse-creating autochthons (the χ^2 -square) and determine the strength between researched concepts (contingency coefficient K). Modern German matrimonial conflict discourse is a dynamic mental and lingual construct of a conflict direction between communicants taking status-roles of husband / partner and wife / partner, which is based on the divergence of interests, and initiating rivalry during everyday matrimonial conversation. The conceptual space of German matrimonial conflicting spoken discourse is a discursive configuration of multilevel and hierarchically ordered conceptual fillers. A more detailed examination of the cognitive map of the German artistic marital conflict discourse is based not only on establishing the presence and determining the degree of closeness of inter-conceptual connections against the background of the cognitive space of the discourse, but also on focusing attention on the type of such a connection: causation, coordination, crossing or following, the most productive among which there is a crossing.

Key words: concept, conceptual space, cognitive map, inter-conceptual connections, family discourse, German artistic matrimonial conflict discourse.

У статті презентуються міжконцептуальні зв'язки та їх вербалізатори, що формують когнітивну карту німецькомовного художнього матримоніального конфліктного дискурсу. Мета дослідження полягає у встановленні концептосистеми німецькомовного художнього матримоніального конфліктного дискурсу шляхом здійснення статистичного аналізу вербалізаторів зафіксованих концептів, виявлення системних зв'язків між ними, опису видів міжконцептуальних зв'язків, формування когнітивної карти досліджуваного виду дискурсивної практики. Застосовано методи дослідження як з арсеналу системно-структурної, так і когнітивно-дискурсивної лінгвістики задля проведення комплексного аналізу німецькомовного художнього матримоніального конфліктного дискурсу: індуктивний метод передбачає аналіз мовного матеріалу у вигляді накопичення та його подальшої систематизації зі встановленням функціональних особливостей; концептуальний аналіз уможливив встановити пріоритетні концепти; лінгвостатистичні методи, зокрема критерій χ^2 , дозволив зафіксувати статистично значущі вербалізатори досліджуваних концептів-автохтонів та коефіцієнт взаємної спряженості Чупрова K , який вказав на силу зв'язку між релевантними концептами. Встановлено, що сучасний німецькомовний матримоніальний конфліктний дискурс постає як динамічний мисленнєво-мовленнєвий апарат із конфліктним забарвленням між співрозмовниками зі статусно рольовими конфігураціями чоловіка / партнера та дружини / партнерки, що базується на відмінностях інтересів, уявлень, цінностей. Концептуальний

простір німецького матримоніального конфліктного розмовного дискурсу становить дискурсивну конфігурацію різнорівневих та ієрархічно впорядкованих концептуальних наповнювачів. Комплексний аналіз когнітивної карти, що схематично презентує це наповнення, визначає не лише ступінь близькості міжконцептуальних зв'язків на тлі когнітивного простору дискурсу, але й сфокусовує увагу на типі такого зв'язку: каузації, координації, перетину або слідування, найпродуктивнішим серед яких є відношення перетину.

Ключові слова: концепт, концептуальний простір, когнітивна карта, міжконцептуальні зв'язки, дискурс, німецькомовний художній матримоніальний конфліктний дискурс.

Вступ. Сучасна тенденція мовознавчих розвідок ґрунтується на антропоцентричній парадигмі, яка фокусує свою увагу, на прагматичних та динамічних аспектах мови, опираючись на мислення, культуру та свідомість людини як носія мови. Навколишній світ сприймається людиною у формі низки концептосистем – систем, які вміщують в собі набір релевантних концептів, поєднаних між собою зв'язками різної сили та значущості.

Одним із актуальних питань в галузі сучасної концептології є саме дослідження таких концептосистем дискурсів (у нашому випадку сучасного німецькомовного художнього матримоніального конфліктного дискурсу (далі – МКД) між комунікантами зі статусно-рольовими конфігураціями чоловіка/партнера та дружини/партнерки) та визначення міжконцептуальних зв'язків та реконструювання його когнітивної карти – «навігаційного когнітивного механізму обробки, збереження та використання інформації про оточуюче середовище, рухливу парадигму моделей та інформаційних архівів, здатну змінюватися, поповнюватися й ускладнюватися при взаємодії із дійсністю» (Осовська, 2013, с. 170–171).

Мета статті полягає в репрезентації особливостей концептосистеми сучасного художнього МКД, зосереджуючись на виконанні низки завдань: 1) здійснити статистичний аналіз дискурсотвірних концептів у німецькомовному художньому МКД; 2) виявити системні міжконцептуальні зв'язки; 3) описати види цих зв'язків; 4) сформулювати когнітивну карту німецькомовного художнього МКД. Матеріалом дослідження слугували 1000 конфліктно забарвлених діалогів, взятих із сценаріїв сучасних німецькомовних фільмів.

Методи дослідження. У розвідці застосовано індуктивний метод, методику когнітивного картування (Осовська, 2013), концептуальний аналіз, лінгвостатистичні методи (критерій χ^2 , коефіцієнт взаємної спряженості Чупрова К, коефіцієнт лінійної кореляції r), а також логіко-семантичний аналіз. Використання палітри різних методів сприяло комплексному дослідженню сучасного німецькомовного матримоніального конфліктного дискурсу на різних етапах аналізу.

Результати та обговорення. Структуру і складові конкретного сегмента картини світу в ментальному просторі мовця можуть схематично бути представлені різними структурами, однією з яких є когнітивна карта, «що репрезентує їх ієрархію, взаємодію та принципи організації на рівні когніції. Таке картування / мапування відображає певні базові знання комуніканта про той чи інший феномен у його свідомості, забезпечуючи продукування та сприйняття інформації» (Гуцол, 2015, с. 118).

Процес відбору та категоризації корпусу МКД, а також встановлення значущості концептів в межах концептосистеми відбувався із залученням критерію χ^2 , в результаті чого отримано 860 автохтонів німецькомовного художнього МКД (Гуцол, 2015).

Для фіксування наявності та ступеня сили міжконцептуальних зв'язків використовуємо статистичні методи, зокрема кореляційний аналіз, з метою звести суб'єктивність дослідження до мінімуму. «Величина коефіцієнта кореляції коливається від -1 до +1: чим ближче величина кореляції наближається до 1, тим тісніші зв'язки між досліджуваними елементами, а його знак („плюс” чи „мінус”) вказує на характер такого зв'язку» (Левицький, 2012, с. 151).

«Під час здійснення кореляційного аналізу слід взяти до уваги так зване число ступенів свободи, яке в нашому випадку складає $12 - 2 = 10$. При $df = 10$ мінімально значущий коефіцієнт кореляції рівний 0,58 ($P = 0,05$) або 0,71 ($P = 0,01$)» (Левицький, 2012, с. 171). Спираючись на ці постулати, вважаємо, що коефіцієнт кореляції, вищий за 0,71, фіксує сильний зв'язок між досліджуваними елементами – автохтонними концептами, показник від 0,58 до 0,71

характеризує середні зв'язки, а зв'язки, нижчі за 0,58, вказують на їх незначність. Схематичне узагальнення отриманих результатів (див. рис. 1) презентує когнітивну карту як сукупність концептів-автохтонів та зафіксованих взаємозв'язків між ними. Жирною лінією позначаємо сильні, звичайною – середні, а пунктирною – слабкі (Гуцол, 2015, с. 142).

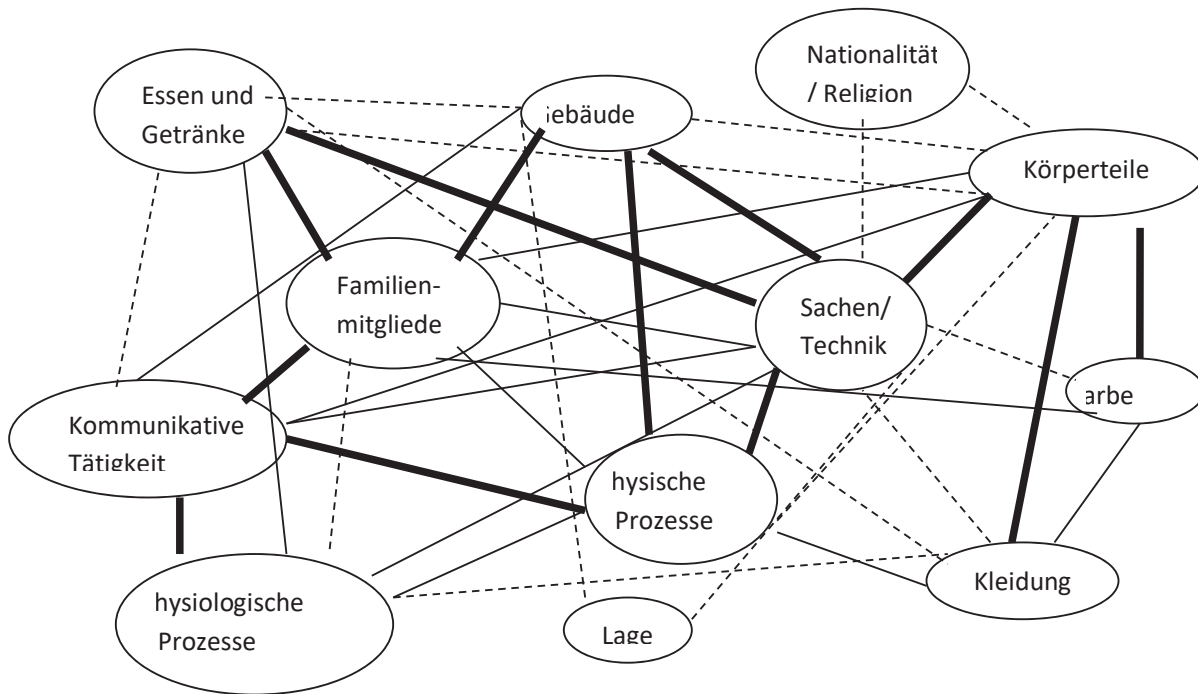

Рис. 1. Когнітивна карта сучасного німецькомовного художнього МКД

Окрім встановлення системності взаємозв'язків концептів слід взяти до уваги також їх мовні репрезентанти, оскільки власне семантичного наповнення концепти та їх взаємозв'язки отримують на тлі певного контексту. Очевидно, що в кожному типі і виді дискурсу (а тому і в когнітивній карті) найвищий щабель займають дискурсотвірні (домінантні) концепти, де особливої уваги слід надати специфіці їх взаємовідношень в межах контексту.

Серед різноманіття класифікацій зв'язків спираємось на типологію А. М. Приходька, який розрізняє три типи відношень: субординації, координації та імплікації. «Відношення субординації встановлюється за принципом гетеронімії, тобто значення накладаються один на одне за формулою „ $X \in M$ ”: концепт X належить множині M . Відношення координації характеризує рівнозначність, або рівноцінність концептів у межах їх дистрибутивних конфігурацій, тобто зв'язок встановлюється між концептами із однаковою значущістю в межах досліджуваного контексту. Відношення імплікації засноване на принципі „ціле – частина”, тобто концепт із більшим „об'ємом” вміщує, відповідно, концепт із меншим» (Приходько, 2008, с. 214).

Переосмислюючи та доповнюючи цю класифікацію концептуальних зв'язків, І. М. Осовська виокремлює «відношення перетину (імплікації – „ $X \in Y$ ”), координації (рівноцінності – „ $X = Y$ ”), слідування (наслідковості – „ $X \rightarrow Y$ ”) та каузації (спричинення – „ $X \Rightarrow Y$ »)» (Осовська, 2013, с. 214), які запозичуємо і ми, отримуючи змогу зосередитися не лише на встановленні наявності та визначенні ступені близькості міжконцептуальних зв'язків, але на розкритті їх смислового навантаження під час дослідження корпусу художнього МКД.

1) До міжконцептуальних відношень каузації відносимо пари:

- KÖRPERTEILE – SACHEN / TECHNIK: „Vergiss bitte nicht, dass auf deiner Kraftfahrzeugssteuerkarte die Steuermarken für den letzten und diesen Monat noch nicht geklebt sind. Seine Augen wurden wieder groß» (Geiger, S. 31);

- FAMILIENMITGLIEDER – KÖRPERTEILE: „Du bist mir vielleicht ein Kind. Wegen dir habe ich mir jetzt das Bein verletzt! Auf dich aufzupassen ist ja lebensgefährlich!” (Shalev, S. 354);
- FAMILIENMITGLIEDER – PHYSISCHE PROZESSE: „Ganz verrückt machst du mich damit! Ich bin nicht deine Mama! Ich bin deine Frau und heiße Elisabeth!” (Nöstlinger, S. 33);
- PHYSIOLOGISCHE PROZESSE – PHYSISCHE PROZESSE: „... ich stand stundenlang vor dem offenen Schrank und weinte, weil ich nicht wusste, was ich anziehen sollte” (Handke, S. 82);
- KOMMUNIKATIVE TÄTIGKEIT – PHYSIOLOGISCHE PROZESSE: „Schrei nicht, das Kind schläft” (Handke, S. 75).

2) Міжконцептуальні відношення координації спостерігаються в таких поєднаннях концептів:

- FAMILIENMITGLIEDER – ESSEN UND GETRÄNKE: „Babys sind rosa, weich und süß, genau wie du. Und ein bißchen nach saurer Milch riechst du auch, mein großes, rundes Baby” (Lange-Müller, S. 83);
- KOMMUNIKATIVE TÄTIGKEIT – PHYSIOLOGISCHE PROZESSE: „Nur bitte, wenn du stundenlang weinst und uns nicht sagst, warum du das tust, dann macht man sich halt Sorgen” (Shalev, S. 482);
- PHYSIOLOGISCHE PROZESSE – PHYSISCHE PROZESSE: „Haben verschlafen? Oder haben wieder einmal eine kranke Taube ins Tierschutzhaus tragen müssen?” (Nöstlinger, S. 21).

3) Міжконцептуальні відношення слідкування притаманні таким тандемам:

- FAMILIENMITGLIEDER – ESSEN UND GETRÄNKE: „Umschläge sollst du ihr machen! Und einen Tee. Und was eine ordentliche Mutter in so einem Fall eben tut!” (Nöstlinger, S. 118); „Außerdem bin ich gar nicht allein! Tante Trautschn ist hier, wir trinken Kaffee und essen Kekse. Es sind noch genügend für euch übrig!” (Lind, S. 171);
- FAMILIENMITGLIEDER – GEBÄUDE: „Wir haben daheim ein großes Haus und einen riesigen Garten. Das ist eine ideale Umgebung für ein Kind” (Keyers, S. 384); „Du lässt es dir also gutgehen, allein mit DEINEM Sohn, in einem schönen warmen Haus mit Garten und Garage, in der guten Luft!” (Handke, S. 75); „Um diese Zeit geht meine Tochter nicht mehr aus dem Haus!” (Nöstlinger, S. 172);
- KÖRPERTEILE – KLEIDUNG: „Vom karierten Rock hab ich vier Karo breit eingenäht! – Das sind ja sechs Zentimeter! – Sieben! Und um den Busen herum sind es minus neun und um die Taille minus vier. Die ist am hartnäckigsten!” (Nöstlinger, S. 101); „Die Haare haben ihr im Gesicht geklebt und das Kleid und alles war ganz nass” (Geiger, S. 70); „Ihre Schuhe sind auch nicht geputzt. Aber wenigstens blond sind Sie. Haben Sie vielleicht auch noch blaue Augen?” (Handke, S. 117); „... weil er den Alex wegen der langen Haare und der runden Nickelbrille nicht hat leiden können. Und wer die Menschen nach solchen Äußerlichkeiten beurteilt, der ist ungerecht!” (Schrobsdorff, S. 88);
- ESSEN UND GETRÄNKE – SACHEN / TECHNIK: „Er holte zwei Bier aus der Küche und ich schaltete den Fernseher ein” (Heidenreich, S. 144); „Erst einmal kehre ich jedenfalls um und trinke im Hotel eine Tasse heißen Kaffee. Und heute nachmittag hole ich meine Sachen ab” (Handke, S. 23);
- SACHEN / TECHNIK – GEBÄUDE „Warum liegt dieser Zettel im Wohnzimmer auf dem Boden?” (Lange-Müller, S. 56); „Und du setzt dich ins Wohnzimmer und liest die Zeitung ...” (H. Mankell, S. 418); „Einer aus deiner Büro steht am Telefon” (Nöstlinger, S. 84);
- KOMMUNIKATIVE TÄTIGKEIT – PHYSIOLOGISCHE PROZESSE: „... ich will dir gestehen, dass mein Herz wild klopfte” (Heidenreich, S. 32);
- KOMMUNIKATIVE TÄTIGKEIT – PHYSISCHE PROZESSE: „Warum versuchst du es nicht gleich bei einem Privatsender, da kannst du mir vor laufender Kamera einen Blumenstrauß überreichen und „Verzeih mir” singen, ...” (Lind, S. 98); „Weißt du, was du da reinmachen sollst? Nicht fragen, nicht diskutieren!! Anordnen!!” (Lind, S. 82); „Ich kann dazu jetzt gar nichts sagen. Ich bin auch zu betrunken. Ich fahre jetzt nach Hause und melde mich in den nächsten Tagen” (Heidenreich, S. 73);

- GEBÄUDE – KOMMUNIKATIVE TÄTIGKEIT: „Und du setzt dich ins Wohnzimmer und schimpfst auf die Regierung. – Und auf die Regierung hab ich doch schon beim Frühstück geschimpft“ (Keyers, S. 418).

4) До міжконцептуальних відношень перетину – пари:

- FAMILIENMITGLIEDER – KOMMUNIKATIVE TÄTIGKEIT: „Jetzt fang nur nicht an, von dem Kind zu reden“ (P. Handke, S. 35); „..., dass mein gutes Kind ein Problem hat! Über Probleme soll man reden!“ (Mankell, S. 464);

- KÖRPERTEILE – SACHEN / TECHNIK: „Er nahm ein paar Bücher in die Hand“ (Handke, S. 74); „Gretchen schlug mit der flachen Hand auf den Schreibtisch, dass ein paar Federn durch die Luft wirbelten“ (Nöstlinger, S. 150); „Am peinlichsten wird es sein, mit offenem Mund auf dem Totenbett zu liegen“ (Handke, S. 86);

- KÖRPERTEILE – FARBE: „Dann ist sie ganz rot im Gesicht geworden und ...“ (Mecker, S. 82); „Sie haben weiße Kinder mit einem lila Mund!“ (Völler, S. 131); „Haben Sie vielleicht auch noch blaue Augen?“ (Handke, S. 117);

- ESSEN UND GETRÄNKE – SACHEN / TECHNIK: „Willi, gibst du mir bitte das Messer wieder? – Nein. Ich will auch Kartoffeln schälen“ (Lind, S. 26); „Ich habe meine Gurke unter dem Küchentisch gefunden“ (Mankell, S. 78);

- SACHEN / TECHNIK – GEBÄUDE: „Sie hat deine Dings-, deine ... Ehegeschichte bei einem Verlag eingereicht“ (Lind, S. 95);

- SACHEN / TECHNIK – PHYSISCHE PROZESSE: „Neben dem Telefonhäuschen am Rand der Siedlung war ein Postkasten, wo sie den Brief einwarf“ (Handke, S. 34); „Und das Geld, das du dafür bekommst, wirst du auf ein Sparbuch legen“ (Shalev, S. 92). „Aber du fährst mit dem Auto herum und verbrauchst Benzin und tankst nicht nach ...“ (Keyers, S. 397); „Du bist ja sogar zu feige, das Bügeleisen da anzufassen. – Bin ich nicht!“ (Dische, S. 193); „Wie du das machst, ist deine Sache“ (Lind, S. 170);

- GEBÄUDE – PHYSISCHE PROZESSE: „Wir setzen uns ins Kaffeehaus nebenan“ (Nöstlinger, S. 129); „Und warum tust du dann so erfahren und gehst sofort mit dem ersten besten ins Hotel?“ (Heidenreich, S. 175); „Ich hätte sie in die Wäscherei bringen sollen, aber wenn ich sie selber wasche, verdiene ich mir den Hunderter!“ (Nöstlinger, S. 110); „... ich hab’ dich so lieb, dass ich dich heiraten muss. Dann ziehen wir in unser Haus und wohnen zusammen“ (Schorbsdorff, S. 86); „Du kannst natürlich immer kommen, am Wochenende zum Beispiel, und Stefan für den Zoo abholen. Oder fürs historische Museum“ (Handke, S. 36); „Wir wollen doch Bruno vom Flughafen abholen“ (Handke, S. 10);

- KOMMUNIKATIVE TÄTIGKEIT – PHYSIOLOGISCHE PROZESSE: („Ich hatte auf einmal die Erleuchtung – sie musste auch über dieses Wort lachen“ (Handke, S. 23);

- KOMMUNIKATIVE TÄTIGKEIT – PHYSISCHE PROZESSE: „... und uns nicht sagst, warum du das tust“ (Mankell, S. 482);

- FAMILIENMITGLIEDER – KÖRPERTEILE: „Jetzt, im Frühjahr, sollte jeden Tag was Wichtiges getan werden. Und der Onkel hat keine grünen Finger! – Was sind grüne Finger? – Grüne Finger sind gesegnete Gartenhände“ (Nöstlinger, S. 158);

- FAMILIENMITGLIEDER – FARBE: „Also wünschte ich mir einen Sohn, aus dem mal ein prächtiger Mann werden würde, so blond und gutaussehend wie Otto, aber statt dessen bekam ich ein Mädchen mit dunklem Haar“ (Handke, S. 15); „Babys sind rosa, weich und süß, genau wie du“ (Lange-Müller, S. 83);

- KLEIDUNG – PHYSISCHE PROZESSE: „Willst du nicht den Mantel ablegen?“ (Handke, S. 74); „Er ließ die zwei mal zwei Unterhosen fallen, griff in den Wäschekorb und holte wieder zweimal zwei lange weiße Unterhosen heraus“ (Nöstlinger, S. 110);

- SACHEN / TECHNIK – PHYSIOLOGISCHE PROZESSE: „Wir haben noch nie im selben Bett geschlafen, jeder schläft in seinem eigenen“ (Schrobsdorff, S. 108); „... uns du kannst in einem richtigen Bett schlafen“ (Dische, S. 150); „Vielleicht lächelst du jetzt über meinen Brief und darüber, dass ich dem allen eine so große Wichtigkeit beimesse“ (Schrobsdorff, S. 48);

● GEBÄUDE – KOMMUNIKATIVE TÄTIGKEIT: „Aber in diesem Haus wird einem ja nichts mehr mitgeteilt!“ (Nöstlinger, S. 91–92).

Висновки. Проведене дослідження засвідчує, що найпродуктивнішими у концептосистемі сучасного німецького художнього МКД, репрезентованій когнітивною картою, є зв'язки перетину, які спостерігаються у 14 концептуальних тандамах, зокрема: FAMILIENMITGLIEDER – KOMMUNIKATIVE TÄTIGKEIT, KÖRPERTEILE – SACHEN / TECHNIK, KÖRPERTEILE – FARBE, ESSEN UND GETRÄNKE – SACHEN / TECHNIK, SACHEN / TECHNIK – GEBÄUDE, SACHEN / TECHNIK – PHYSISCHE PROZESSE, GEBÄUDE – PHYSISCHE PROZESSE, KOMMUNIKATIVE TÄTIGKEIT – PHYSIOLOGISCHE PROZESSE, KOMMUNIKATIVE TÄTIGKEIT – PHYSISCHE PROZESSE, FAMILIENMITGLIEDER – KÖRPERTEILE, FAMILIENMITGLIEDER – FARBE, KLEIDUNG – PHYSISCHE PROZESSE, SACHEN / TECHNIK – PHYSIOLOGISCHE PROZESSE, GEBÄUDE – KOMMUNIKATIVE TÄTIGKEIT. Слід виділити також концептуальний зв'язок KOMMUNIKATIVE TÄTIGKEIT – PHYSIOLOGISCHE PROZESSE, особливістю якого є наявність усіх чотирьох видів зв'язку (перетину, координації, слідування та каузації). Це засвідчує значущість для цього виду дискурсу знань про партнерів (чоловіка і дружину) та їх діяльність, речі і прилади, що використовуються в подружньому житті, приміщення, де вони бувають, діяльність, що здійснюють, одяг, який носять, їжу, яку споживають. Особливого значення набувають в таких контекстах процеси і види діяльності, як фізичної, так і комунікативної, кольори і відтінки, фізіологічні процеси і тактильні відчуття. Останні є особливо репрезентованими, а отже, вельми значущими у житті сучасних німецьких партнерів.

Перспективним напрямом подальших досліджень вважаємо аналіз концептосистем інших видів дискурсів у контексті їх етноспецифіки.

Список літератури

Гуцол А.М. Німецькомовний матримоніальний конфліктний дискурс: когнітивний вимір: дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата наук. Чернівці, 2015. 224 с.

Левицкий В. В. Семасиология : монография для молодых исследователей. Изд. 2, исправл. и дополн. Винница : Nova Книга, 2012. 680 с.

Осовська І. М. Сучасний німецькомовний сімейний дискурс : ментальний і вербальний ресурс : монографія. Чернівці : Видавничий дім «РОДОВІД», 2013. 402 с.

Приходько А. М. Концепти і концептосистеми в когнітивно-дискурсивній парадигмі лінгвістики. Запоріжжя : Прем'єр, 2008. 332 с.

References

Hutsol, A.M. (2015). *Nimecjkomovnyj matrymonialnyj konfliktnyj dyskurs: kohnityvnyj vymir* [German artistic matrimonial conflict discourse: cognitive dimension]. Chernivtsi. 224 p.

Levickij, V.V. (2012). *Semasiologia: monografia dlja molodyh isledovatelej* [Semasiology: a monograph for young researchers]. Vinnica: Nova Knyha. 680 p.

Ossovska I.M. (2013). *Sychasnyj nimecjkomovnyj simejnyj dyskurs: mentalnyj i verbalnyj resurs* [Modern German family discourse: a mental and verbal resource]. Chernivtsi: Rodovid. 402 p.

Prychodjko, A.M. (2008). *Koncepty i konceptosystemy v kohnityvno-lyskursyvnij paradyhmi linhvistyky* [Concepts and concept systems in the cognitive-discursive paradigm of linguistics]. Zaporishshja: Premjer. 332 p.